BUKABES

BUKA BES

biblioteka za savremeni roman
i nove priče

Urednik: Dejan Matić
Dizajn korica: Dina Radoman
Izvršni urednici: Bojan Krivokapić & Uroš Kotlajić
Logo biblioteke: Polina Dabiža
Copyright © Ilija Đurović, 2021
Copyright © ovog izdanja Treći Trg, 2021

Ilija Đurović

Sampas

poema puta

Treći Trg – Srebrno drvo
Beograd 2021

Tamo, gdje vazduh mijenja boju stvari
Juan Rulfo, *Pedro Páramo*

Ada Bojana je veliki pijesak uz veliku vodu i kad zamišljam nju ne vidim nju, vidim vlažan, močvarni vazduh koji može biti bilo gdje, zbog toga je Ada voda i njeni su komarci moji i njeni i svačiji, idemo rastinjem privučeni ljuljanjem reggaea, pokušaćemo se uplažiti u ono što se roji nad pijeskom, rastafarijanci, rejveri i ostali, *ajte, ajte, ne ozuvajte se*, jedan od rastafarijanaca pruža nam pivo, ne pijemo pivo, pijemo rum, *ima li rum*, ruma nema, nije važno, s pivom u ruci idemo dalje, trijezni i nepovjerljivi, spremni da zamažemo noseve i povjerujemo, gazimo mirno kroz rastinje nepoznatih, pred nama hoda muško tijelo i vodi nas do drugog tijela koje izgleda kao predsjedavajući šanka, rukovodilac alkohola, prvo tijelo kaže *tu vas predajem, to je Pisko*, pitam *Piško*, tijelo iza šanka kaže *Pisko, sa c*, pitam *Pisko kao Pisco Sour*, kaže *tako je* i iz fioke šanka izvlači na dva dijela rastavljenu srebrnu granatu šejkera, oko nas so i mlaka hladnoća, *Pisco Sour za dvoje*, prelazim pogledom preko elemenata koji će se uskoro sjediniti u unutrašnjosti kapsule, Pisko je izgledao pouzdano, ali

niko nije dovoljno pouzdan dok ne napuni cijev i opali, zbog toga sam pogled skrenuo ka rulji koja je zaklonjena trskom igrala po reggeaeu, rejveri su čekali svoj red, nisam želio da Pisko osjeća pritisak, ipak pseći, njuhom i sluhom i dalje sam bio okrenut njemu, njušio sam limetu kako se cijedi, kristal šećera puca pod tučkom, pisko je izgmizao iz flaše, jaje se slomilo, led je obasjao šank i napunio čauru, Pisko je repetirao, iz slabo sklopljene granate geler alkohola pogodio me je u vrat, Pisko je pričvrstio spoj, repetirao još jednom i pronašao ritam, Pisko-samba, uhvatio sam je za ruku i zatvorio oči, u miru sam čekao *Pisco Sour*, samba se zaustavila, Pisko je sipao, a onda Pisko *Umrije Gabo, Gabo muere*, ponovio sam *Gabo umrije, umrije Gabo*, Pisko ostatak noći nije pisnuo, niko osim nas nije naručivao njegova pića, napravio je još nekoliko koktela bez ljubavi i povukao se u trščanu postelju, mi smo ostali za šankom, gledali smo reggae kako se gega i pravili pića, *Sazerac*, *Gringo*, *El Camino*, *Daiquiri*, bjelanci su točili sa ivica šanka dok se nismo rastočili zajedno s njima i umrli do jutra, ujutru su rojevi glavobolja zujali vazduhom, bili smo upleteni rukama i nogama, kožom, najviše mirisima, navukli smo minimum odjeće i izašli u ostatke fronta, napolju, na pijesku, u rastinju ležali su budući leševi rejvera, neki su bili goli, preko nekih je bila prebačena plahta, da smo imali vremena preko

svih bismo zasuli kamenje i vlažan pijesak, lijek protiv zvijeri i komaraca, ali vremena nismo imali, ušli smo u kola i krenuli, duga, suva pravina već puna užarenih automobila sjekla je polje pred nama, utjeha Ulcinja bila je dvanaest kilometara daleko, znali smo da se nemamo čemu radovati, ali što veća udaljenost od Ade bila je već dovoljno dobra, vozili smo ka terasi hotela, pokvarenom ozvučenju iz kojeg kapaju otpaci zvukova, horizont sječe ograda sa plavim staklom, kao da mora svuda okolo nije već previše, mora dovoljno plava, soda sa limuna struže premaze pesticida i to je prvo zadovoljstvo dana, njemu se radujemo, tanki hlad čempresa, smrad sumpora, miris starih, golih žena umočenih u ljekovitu vodu, još jedna krivina i parkiraćemo se u hladu terase, pokloniti se procvalom triju agava, njihovoj budućoj smrti, popeti se stepenicama do plavih stolova i plave ograde okrenute ka plavom moru, konobar prilazi sa srebrnim diskom na ruci, guta *l* u *izvolite* i spušta kafu i vodu na sto, gledamo se na trenutak pa izgovaram *hvala*, zvuk u njegovoj glavi ponovo se ujednačava, točkići se opet okreću, izgovara *molim* od slova do slova, jasno i čitavo, četvorotaktni motor svijeta nastavlja da bruji i brekće kao što je brektao do zatišja pred nepoznatim jezikom mutavih, četvoročetvrtinski takt pjesmuljka o moru nastavlja da kaplje po nama, kisjela voda lansira male, providne vatromete

nad rubom čaše, žeđ polako nalazi smisao i mi sa njom uranjamo u olakšanje minerala i razmišljamo o doručku, o rejverima pokopanim u pijesku koji smo ostavili za nama, o otrovima koktela koje još nismo istisnuli iz nas i otpustili ka plavoj, mediteranskoj govnovodici, ali prije toga ćemo pojesti sprženа jaja, nafilovati krvne sudove svježim holesterolom prije nego što se spustimo na stijene da okitimo lobanje oreolom sunčanice, bio joj je potreban prvi espresso, voda, hrana i još jedan espresso za prve riječi u danu, *moram do toaleta* značilo je da će polako ustati, namjestiti gaćice koje su se uvukle između dvije polulopte dupeta, otići sporim korakom lijevo od šanka i u mirisu asepsola mirno srati, mrzi moje misli o njenim govnima ali to me ne zaustavlja, želi da prestanem da serem i prihvatim mediteransku pjesmu kao čistu i svoju, ne uspijevam joj objasniti da spodobe stasale na sprženoj poljani, na tri rijeke razapete između planinčina i mora ne mogu biti ništa do to što jesu, spodobe iz zaleđa, da nas more nikad neće prihvatiti jer ga se plašimo, za nas je suva, pustinjskim ljetima izujedana zemlja, hladna i brza rijeka, prilagođenost pluća na disanje pokvarenog vazduha, pluća naviknuta na gutanje blatnjave smješe prašine, smoga i sprženе trave, pokazali bismo se posebno dobro u dušegupki, ali ne možemo izranjati ježeve, skakati na glavu bez straha, to je protiv prirode zaleđa, iako ona

želi više, želi naći u nama ono čega nema, tražimo zajedno, ponekad zajedno seremo i to je ljubavna pjesma par excellence, vraća se iz toaleta sporo, *presvukla sam se, možemo dolje*, otjerala je moju misao o našim govnima i vratila nas na terasu Albatrosa, spremne da se spustimo niz kozju stazu do samo za nas morem nazubljene stijene i tu plivamo goli, operemo se od proteklih noći i tuđih smrti, kako je pater familias umro može se ispričati iz mora, dok je njeno solju isprano dupe napadnuto račićima na obali, a moje potopljeno dva metra pod vodom, dostupno ribama i meduzama, umro je, naravno, sa cigaretom u ruci i to je sve što mu je bilo važno, za njim će ostati priče o ocu koji je pušio na motoru, biciklu, u bolnici, ostaće nepopušena polja duvana i žena koja će ga žaliti, dva sina koja će ga se sjećati i ništa više, proletersko dijete na svijet došlo i sa svijeta otišlo golo kao puška koja je njegovim roditeljima izborila pristojan život srednje klase, stan, kola, redovne ljetnje i zimske odmore, propuštenu mogućnost besplatnog obrazovanja i iskorištene izlete do samih rubova zemlje, ponekad i preko ruba, povratak kući sa novom modom i boljim duvanom, dovoljno za čitav život u provinciji i rušenje onoga što je od sjećanja na takav život ostalo, proletersko dijete golo kao puška koju je uspjelo da izbjegne kad je došao red na njegov rat, kad su se rubovi zemlje kojom je kao mlad putovao

počeli gužvati, sužavati, da bi na kraju ostali jedva nešto veći od groba u koji su ga spustili među poznate kosti, tu bi se priča o smrti pater familijasa mogla završiti i završava se, jer je lažna, pater familias je živ i srećan se igra sa prvim i jedinim unukom, sinom njegovog prvog sina, pater familias češlja duvan i dječaku govori psovke koje dječak još ne razumije, hvata ga za tek iždžikljalu ćunu, to je jedina slika koja je ostala nakon dva popodneva u punoj roditeljskoj kući, ali strah od smrti spustio se kao debeli mrak, nikakav pater familias, klasičan mužjak u žilavom sistemu latentnog matrijarhata, na svijet donesen da raspe sjeme i pokuša pritom da se ne oznoji previše, što bi mu skoro i pošlo za ćelavom glavom da ga prva decenija novog milenijuma nije zatekla nespremnog, na polovini životnog puta, u punoj snazi, odlučna da mu oduzme sve za šta je mislio da će mu po pravu pripadati do kraja jedinog života u koji je vjerovao, dekada koja je ćelavu glavu premazala bojama hipertenzije, zastavom pod kojom se s rukom na suženim krvnim sudovima pjeva *žuti žutuju crveni putuju*, pod zastavom uvijek na vrhu koplja u duhu babine revolucije i prezira smrti, ruka hipertenzije na čelo je ucrtala crveni grb-upitnik na koji niko nema odgovor, ali upitnik na koji, makar spolja, crveni otac, sad već crveni đed, ne obraća pažnju, dva dana roditeljskog doma, dva dana mirisa jagoda i jagnjetine u sosu